

LAKIALOITE 15/2007 vp

Laki ulosottolain 4 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Ulosotossa muodostuu käytännössä monia ongelmia velkojen takaajille silloin, kun he joutuvat nykyisten lakien mukaan maksamaan takausvelkaa. Toisin kuin itse velalliset, eivät takaajat ole hyötynet ainakaan pääsääntöisesti siitä velasta, jonka maksajiksi he takaajina joutuvat. Kyse on usein myös siitä, että velallinen käyttää takaajaa hyväksi. Esimerkiksi vanhemmat, iso-vanhemmat, avio- tai avopuolisot, naapurit tai muut hyvää tarkoittavat kansalaiset ovat suostuneet hyväuskoisesti velanhakijaa auttaakseen takaajiksi. Kun velallinen ei ole kyennyt hoitamaan velkaansa, on koko velan vastuu siirtynyt takaajille. Tämä on tietenkin koko takauksen käyttäjän tarkoituskin velkojen oikeuksien lailliseksi turvaamiseksi, mutta käytännössä takaajan täydellinen rinnastaminen itse velalliseen tuottaa hyvin paljon vaikeita ongelmia. Näitä ongelmallisia kohtaloita ovat liian monet joutuneet kokemaan ja joutuvat kokemaan, ellei takaajan suojavastuuta ulosotossa koroteta. Tällä hetkellä ulosoton suojaosuus on oikeusministeriön tiedotteen (26.11.2004) mukaan vain 540 euroa kuukaudessa. Täten nykyinen suojaosuus on vain noin puolet määritellystä köyhyysrajan tulotasosta.

Koska takaajien tilanne suhteessa velkaan on etäisempi kuin itse velallisen, tulisi takaajien asema vastaisuudessa eriyttää velallisen asemasta. Tämä tapahtuisi parhaiten korottamalla ulosoton suojaosuutta takaajien kohdalla suuremmaksi kuin itse velallisen kohdalla. Perusteet ulosoton suojaosuuden nostamiselle ovat yleensäkin olemassa. Viitataan tässä yhteydessä 8

päivänä maaliskuuta 2005 jättämäni lakialoitteeseen (LA 20/2005 vp).

Takaajien aseman parantaminen ulosotto-käytännössä vaikuttaisi hyvin tervehdyttävästi myös pankkitoimintaan. Sellaisia velkasuhteita ei syntyisikään nykyisessä määrin, joiden velanhoidossa olisi selvästi ennakoitavissa ongelmia. Näin myös pankit voisivat välttyä paremmin luottotappioilta. Takaajien aseman parantaminen välittömästi ulosoton suojaosuuden merkittävällä nostamisella esimerkiksi kaksinkertaistamalla nykyinen suojaosuus vaikuttaisi yhteiskunnallisesti hyvin tervehdyttävästi.

Perusteet ulosoton suojaosuuden nostamiselle suuremmiksi takaajien kuin itse velallisten kohdalla ovat myös selkeät. Takaajat eivät voi käytännössä vaikuttaa velallisen menettelyihin velkapääoman käytössä. Tämä on kohtuutonta takaajan osalta. Takaajat eivät voi liioin käyttää velkapääomaa kevytmielisesti, kuten velallinen voi tai on voinut käyttää.

Ongelmat korostuvat inhimillisesti katsoen erityisesti myös silloin, kun takaajana on eläkeläinen, joka on oikeutettu kansaneläkkeeseen. Tällainen kansalainen ei voi enää ennakoitavan elinikänsä aikana vaikuttaa henkilökohtaiseen tulotasoonsa. Kyse on usein käytännössä elinikäisestä takauksen tuottamasta velkavankeudesta. Tilanne on tällöin hyvässä tarkoituksessa toimineita kohtaan paljon ankarampi ja kohtuuttomampi kuin monen rikollisen rikoksistaan saama rangaistus. Siksi tulisi nopeasti nostaa takaajien kohdalla ulosoton suojaosuuksia. Tämä ei poistaisi vastuuta eikä heikentäisi velansantia.

Kyseessä olisi tervehdyttävästi vaikuttava asia, mikä edistäisi myös yrittäjyyttä ja yritysten perustamista. Liian alhainen ulosoton suojaosuuden raja siirtää tarpeettomasti kansalaisia myös yhteiskunnan sosiaalimenojen piiriin. Tältä välttäisi ulosoton suojaosuuden rajan nostamisella.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ulosottolain 4 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 3 päivänä joulukuuta 1895 annetun ulosottolain (37/1895) 4 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 469/2006, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

2 §

Palkka

— — — — —
Kun ulosmittaus aiheutuu velan takaajana olemisen seurauksena ja toimitetaan palkasta, joka maksetaan tietyin väliajoin, on kuitenkin aina jätettävä ulosmittaamatta vähintään niin paljon kuin velallisen katsotaan seuraavaan palkanmaksupäivään asti tarvitsevan omaan elatukseensa ja hänen elatuksensa varassa olevien aviopuolisonsa sekä omien ja puolisonsa lasten

ja ottolasten elatukseen, mikä merkitsee yksinäisen henkilön kohdalla 1 200 euroa kuukaudessa ja tästä hänen omaan elatukseensa ja hänen elatuksensa varassa olevien aviopuolisonsa sekä omien ja puolison lasten ja ottolasten elatukseen katsotaan seuraavaan palkanmaksupäivään asti tarvitsevan.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2007.

Helsingissä 19 päivänä huhtikuuta 2007

Lauri Oinonen /kesk